

Лук'янчиков Борис Євгенович, науковий співробітник 1-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки Державного науково-дослідного інституту МВС України, кандидат юридичних наук, доцент;

Микитенко Ольга Борисівна, студентка II курсу Коледжу економіки, права та інформаційних технологій при Університеті економіки, права та інформаційних технологій «КРОК»

ДОСВІД СТВОРЕННЯ КОНТЕЙНЕРІВ ДЛЯ ТРЕНУВАННЯ СЛУЖБОВИХ СОБАК

Згідно з даними Генеральної прокуратури України, загальна кількість зареєстрованих кримінальних правопорушень становила: у 2013 р. – 563 560, з них вчинених із використанням вибухових речовин 36, а злочинів у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин їх аналогів або прекурсорів, та інших злочинів проти здоров'я населення 33 982, у 2014 р. – відповідно 529 139 та 112 і 30 494, у 2015 р. – 118 036 та 22 і 6277, у 2016 р. – 592 604 та 48 і 23 029, і за дев'ять місяців 2017 р. – 446 158 та 97 і 24 886. [1]. Тенденції розвитку злочинів означеного кола можна детально дослідити на сайті Генеральної прокуратури України, але слід враховувати, що наведені показники не відображають данні з окупованих територій.

Діяльність державних органів, у тому числі Національної поліції України, спрямована на профілактику та боротьбу з правопорушеннями, пов'язаними із незаконним поводженням з вибуховими та наркотичними речовинами і регламентується низкою нормативно-правових актів, основними з яких є: Кримінальний кодекс України; Закони України «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення»; «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсорів», «Про заходи протидії незаконному обігу наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів та зловживанню ними»; Постанови Кабінету Міністрів України: «Про затвердження переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів» від 6 травня 2000 року № 770, «Про затвердження Порядку використання наркотичних засобів і психотропних речовин під час дресирування службових собак для розшуку таких засобів і речовин» від 29 липня 2009 року № 831.

Але, для успішного вирішення поставлених задач, одних нормативних актів замало. Нагальною потребою сьогодення виступає наявність відповідних фахівців озброєних сучасними засобами для виявлення наркотичних та вибухових речовин. Всім відомо, що найкращим інструментарієм для цього є спеціально тренований собака (біологічний детектор). Але підготовка таких собак потребує відповідного устаткування, а саме імітаторів запахів наркотичних та вибухових речовин і контейнерів для їхнього зберігання.

Аналіз наукової літератури свідчить, що контейнери для імітаторів можуть мати різну форму і розмір. Вони можуть мати форму пакету або коробки (саморобні – тенісний м'яч, банка і т. ін.), до яких поміщають суміш інертного носія і одорологічної речовини. Пропускання повітря як носія цільового запаху забезпечують використанням відповідного матеріалу (полімерна плівка низького тиску) або системою отворів, які при цьому перешкоджають висипанню суміші інертного носія і одорологічної речовини.

Але, як свідчить практика краще використовувати спеціальні контейнери, які відповідають ряду вимог. По-перше, контейнер з імітатором запаху, має бути безпечним для собаки. Отже, він має бути міцним, щоб надійно охороняти собаку від контакту з імітаторами (хоча вони і безпечні), витримувати стискування щелепами собаки та не розмокати в ротовій порожнині. При цьому контейнери повинні мати форму, зручну для хватки собаки, і розміри, що не дають змогу їх проковтнути. Другою, не менш важливою вимогою, є підвищена стійкість до різних зовнішніх впливів, невеликі габаритні розміри і можливість розміщення на них кріпильних пристосувань (наприклад, магніту), адже в реальних умовах як наркотичні, так і вибухові речовини можуть бути заховані у різних місцях і закріплені різними способами. Також, слід враховувати вимоги щодо зручності очищення та обробки контейнерів (запахів суміші багаторазові), а також простоту у виготовленні, термін експлуатації конструктивних елементів пристрою та ін.

Враховуючи вищенаведене, науковці лабораторії криміналістичної та спеціальної техніки ДНДІ МВС України розробили оптимальну конструкцію контейнера. Як свідчать польові випробування кінологічними підрозділами МВС, його форма зручна для хватки собаки, і надає можливість не тільки ховати у різних місцях, а й закріплювати на металевих об'єктах, наприклад під автомобілем.

Отже, ми пропонуємо такий контейнер, який складається (див. рис. 1):

1) із циліндричного перфорованого корпусу, який може бути виготовлений як із металу (наприклад, жерсті), так і з пластику (харчового). З одного боку, він має заглушку, з іншого – кришку, які також можуть бути перфоровані; крім того, на його поверхні, кришці або заглушці може бути розміщений магнітний елемент;

2) з перфорованого циліндра, який виготовляється з пластику (харчового), має менший діаметр ніж діаметр перфорованого корпусу і розміщується саме всередині цього перфорованого корпусу [2].

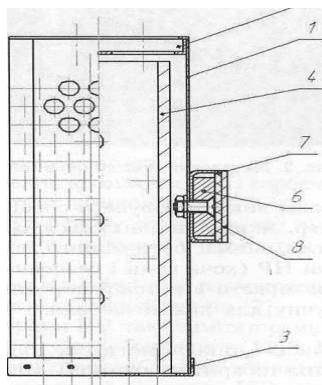

Рис. 1. Контейнер для імітаторів запаху:

1 – циліндричний перфорований корпус; 2 – кришка; 3 – заглушка; 4 – перфорований циліндр;
5 – магнітний елемент; 6 – магніт; 7 – пластини; 8 – заглушки

Зазначена модель контейнера завдяки своїй конструкції, а також матеріалам, з яких його запропоновано виробляти, матиме значний термін експлуатації, буде відповідати всім наведеним вище вимогам. На нашу думку, запропонований контейнер може бути застосований кінологічними підрозділами Національної поліції України для дресування, тренування та постановки на запах службових собак, які використовуються для пошуку наркотичних і вибухових речовин.

Список використаних джерел

1. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Генеральна прокуратура України : [сайт]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?>. – Назва з екрана.

2. Заявка на патент № u201601195; заявл. 24.12.2010. МПК (2015.01) А01К15/02. Пристрій для дресування службових собак / винахідники: В. О. Криволапчук, Т. О. Проценко, Д. В. Смерницький, Ю. Д. Кучинський, Ю. В. Вересенко, М. А. Скоробагатько (Україна); власник ДНДІ МВС України.